

Bava Metzia (24a)

אגניב ליה פסא דכספא — **Mar Zutra Chasida** was involved in an incident — מר זוטרא חסידא — in which a **silver cup was stolen from his host.** — Later, [Mar Zutra] saw a certain young student ונגיב בגלימא — **wash his hands** — דמשי ידיה — and dry them on his fellow's garment. — דחבריה — **[Mar Zutra] said:** — אמר — **This is the one who stole the cup,** — דלא איכפת ליה אממונא דחבריה — **for he does not care about his friend's property.** — כפתיה — **[Mar Zutra] bound him to a post and coerced him,** — ואודי — **and he confessed to the crime.**

Bava Basra (167a)

— **There was a certain document in which was written** “I hereby sell to So-and-so, in my garden, a **third of the vineyard** (*bepardeisa*).” — אצל — **[The buyer] went** — מחקיה לגגיה דבי"ת וכרעיה — **and erased the roof and foot of the letter *beis*** in the word *bepardeisa*, — ושניה ופרדיסא — **and made [the word] appear as *upardeisa*.** He then claimed that he had been sold a third of the *garden* and the *entire* vineyard. — אתא לקמיה דאביי — **He came before Abaye to press his claim.** — אמר ליה — **[Abaye] said to him,** — מאי — **“Why is there so much space for this *vav*?”** — כפתיה — **[Abaye] bound him to a post and coerced him,** — ואודי — **and he confessed his crime.**

A similar incident:

— **There was a certain document in which was written:** — מנת ראובן ושמעון — **The portion of land of Reuven and Shimon, brothers** (*achei*), is hereby sold to So-and-so.” — אחי — **They [Reuven and Shimon] had a third brother whose name was Achei.** — אצל כתב ביה וי"ו — **[The buyer] went and wrote a *vav* into [the document] before the word *achai*,** — ושניה ואחי — **and made [the word] appear as *ve'achai*** (and Achei). He then claimed that he had bought the portions of all three brothers. — אתא — **He came before Abaye to press his claim.** — אמר ליה — **[Abaye] said to him:** — מאי טעמא דחיק ליה עלקמא להאי וי"ו פולי האי — **“Why is there so little space for this *vav*?”** — כפתיה — **[Abaye] bound [the buyer] to a post and coerced him,** — ואודי — **and he confessed his crime.**

Kesubos (33a-33b)

— **On the basis of what do you assume that the death penalty is a more severe than lashes?** — **[33b]** — דלקמא מלקות חמור — **Perhaps lashes is the more severe penalty!** — דאמר רב — **For Rav said:** — אילמלי נגדוהי לחנניה מישאל ועזריה — **“Had they whipped Chananyah, Mishael and Azaryah,** — פלחו לצלמא — **they would have worshiped the statue.”** Evidently, lashes is a more severe punishment than death. — ? — **Rav Samma the son of Rav Assi said to Rav Ashi,** — אמר ליה רב סמא בריה דרב אסי לרב אשי — **and some say that it was Rav Samma the son of Rav Ashi who said to Rav Ashi:** — ולא שני לך בין הפאה שיש לה קצבה להפאה שאין לה קצבה — **But is there no difference to you between a beating that has a limit and a beating that does not have a limit?**

שיטה מקובצת (ב"מ כד.) - יש מפרשים כפתיה על העמוד והלקוהו בשוטים, ויש מפרשים כפתיה בדברים שנדהו אם לא יודה האמת.

רא"ש (ב, ה) - מר זוטרא חסידא אגנוב ליה כסא דכספא מאושפיזא וידוע הוה שאחד מבני הבית גנבו, חזיה לההוא בר בי רב דכפר ידיה בגלימא דחבריה והבין שלא היה חושש מה שהיה מזיק לחבירו ומאומד הדעת חשדו גם על הגניבה וכפתיה בשוטי עד דאודי.

משפט הלוי (א, ה) - לפי דברי הרא"ש לעומת גירסת הגמרא שלנו דמשי ידיה ונגיב שמשמעותו רחץ ידיו (במיים) ונגיב, גירסת הרא"ש "כפר" והוא לשון קינוח של לכלוך, ולדברי הרא"ש הזיק בכך גלימת חברו (ולא רק זלזול בממון חברו) ואם כן הוא כבר חשוד לחסר ממון חברו, ובאופן זה מוצדק לדעת הרא"ש ולהבנתו בסוגית הגמרא שמר זוטרא חסידא הכה בשוטים מכות נאמנות ללא הגבלה עד להשגת הודאה מהחשוד... וע"ע בתשובות הרא"ש... שבמקום אומדנא מוכחת ראוי לכפות ולרדות עד שיאמרו אמת כמו מעשה זה של מר זוטרא חסידא.

מאירי (ב"ב קסז.) - וכל שנראה לדיינים כיוצא בזה רשאים לנגוש את החשוד בעיניהם כפי מה שיראה להם מענינו, וזהו שנאמר בכל אלו כפתיה ואודי, ויש אומרים שלא הותר להם כך בשום פנים ולא נאמר כפתיה אלא דרך איום כמו שמראה עצמו ברי על הדבר וכופתו על העמוד להלקותו ולא שילקהו וכן הדברים נראין.

שלחן ערוך (מב, ג) - וכשיבא השטר לפני הדיין צריך לעיין בכל אותיותיו ולדמות אות לאות ואם רואה בו שום שינוי לא יגבה בו עד שיבדוק הדבר היטב, ואם צריך לכופו בעל השטר ולהכותו עד שיודה יעשה כדי שיוציא הדין לאמיתו.

פנים מאירות (ב, קנה) - שמע מינה דאפילו בממון על ידי אומדנא דמוכח כפתיה להלקותו עד שהודה כדי להוציא הגזילה מידו... ואין לחלק דהא על פי אומדנא אין מוציאין ממון דלא קיימא לן כר' אחא דאמר גמל האוחז בין הגמלים ונמצא גמל הרוג בצדו בידוע שזה הרגו אלא כרבנן כמו שפסק בטור ח"מ סי' תח ובעיני דוקא עדות ברורה, וכי היכי דלא מוציאין ממון על פי אומדנא אם כן פשיטא דאין כופתין אותו על ידי יסורים להודות, והנך עובדין דפרק גט פשוט דהוי כתוב ביה תלתא בפרדיסא מיירי שהיה רוצה ליקח כל הפרדס שהיה מוחזק עד הנה ביד המוכר... זה אינו דהא כתב הטור ח"מ סימן מב וז"ל ואם צריך לכופו לבעל השטר ולהכותו יעשה כדי שיצא הדין לאמיתו וכתב הטור שאפילו אם יטעון הנתבע חייב הדין לטעון כדי להוציא הדין לאמיתו... אף על פי שאין מוציאין ממון על פי אומדנא מכל מקום המצוה על הדיין להכותו וליסרו על פי אומדן דעתו שיודה האמת.

משפט הלוי (א, ה) - מכל הנ"ל מוכח שביש רגלים לדבר וחשד סביר ראוי לדיין להכות ולייסר לחשוד ואם הודה מתוך הייסורים הודאתו מתקבלת. ואולם כשאין רגלים לדבר אין לייסרו ולענותו שכן אף אם מודה מתוך הייסורים יש סברא לומר שלא אמר אמת אלא עשה שקר בנפשו כדי להיפטר מהייסורים, והראיה מסוגית הגמרא בכתובות גבי חנניה מישאל ועזריה.

פחד של יסורים

שו"ת מהר"י בן לב (א, ס) - ראובן נהרג ובא השלטון שופט העיר ותפס קצת אנשים בני בליעל... אית לן למימר דזה האיש נתפחד מהנגישות והטורמניטוש וכמו שאמרו ז"ל אלמלא נגדוה לחנניה מישאל ועזריה... ופחד לנפשו מהנגישות וכיון דכך דילמא לאו קושטא קאמר.

שו"ת בית יוסף (סימן ח) - למאי דאמרינן דאיכא למיחש שמא מאימת היסורין הודו מה שלא עשו י"ל דלא חיישינן להכי שהרי כתב מהר"ק בשורש קכא דסמכינן אדברי המרצח שהגיד לשופט, ובאתריה דמהר"ק מסתמא היו מייסרים את הרוצח עד שיודה שכן משפט כל האומות.

הודאה על ידי פיתוי והבטחות

שו"ת בית יוסף (סימן ח) - עוד י"ל שמאחר שהחוקר לא הזכיר שייסרם אין לנו להוסיף על דבריו שאפשר דבלא יסורים הודו לו כך על ידי שהחליקן בדברים שידו כל מה שעשו ויפטרם שכן דרך החוקרים לדבר לרצחנים, הילכך שפיר איכא למיסמך אדברי רצחנים הללו.

משפט הלוי (שם) - ויש לעיין לפי דברים הללו במעמדו של עד שמובטח לו שיפטר מכל עונש אם יאמר את הידוע לו שלפי דברי הבית יוסף אלו לכאורה הבטחות והחלקה בדברים אינן סיבה לפסול העדות... אמנם י"ל שהשופט אינו מבקש הודאה דוקא אלא "שיודו כל מה שעשו" ואם כן אין להם נגיעה לומר כך או כך אלא העיקר שיאמרו האמת.